

© Klaas Spronk

Stemmingmakerij rondom doopdiscussie

Vorige week sprak de generale synode van de PKN over de mogelijkheid van doopvernieuwing. Dagblad Trouw bracht de discussie terug tot de vraag of de kinderdoop nog wel als feestelijk beleefd mag worden. Dat getuigt van onbegrip en riekt naar stemmingmakerij.

Al vanaf de eerste eeuwen van zijn bestaan worstelt de kerk met vragen rondom de doop. Er was geen twijfel over dat de doop door Jezus Christus zelf was ingesteld en dat je door de doop werd verbonden met Jezus en zo werd ingelijfd in de christelijke gemeente. Er bleven echter vragen over de betekenis en de uitvoering, bijvoorbeeld of kinderen gedoopt mochten of zelfs moesten worden. Het Nieuwe Testament is daar niet eenduidig over. Zo werd de doop steeds weer een twistpunt. Het heeft de kerk meer dan eens gescheurd en het roept steeds weer heftige emoties op.

Het is dus te begrijpen dat bestuurders van de PKN omzichtig zijn omgegaan met de vraag vanuit het Evangelisch Werkverband naar de ruimte binnen de PKN voor zoiets als een “herbevestiging van de doop”. Dat heeft te maken met de nimmer eindigende discussie tussen christenen die kiezen voor de kinderdoop op het initiatief van de ouders en christenen die vinden dat de doop slechts waarde heeft als deze samengaat met een bewuste keuze of bekering van de dopeling. Steeds vaker komt het voor dat mensen die als kind gedoopt zijn behoefte hebben aan de doop als plechtige markering van de ommekeer die zij in hun geloofsleven ervaren hebben.

Acht jaar nadat de vraag gesteld was presenteerde het bestuur van de synode een voorzichtig antwoord waarin alle argumenten (dogmatisch, liturgisch, historisch en emotioneel) worden gewikt en gewogen. Het is een belangwekkend onderwerp. Dus het is te begrijpen dat het de krant haalde. Menigeen zal zich echter de ogen uitgewreven hebben bij het bericht op de voorpagina van Trouw met als kop “Protestantse kerktop: Doop nu te feestelijk, liever kopje-onder”. Alle aandacht werd hier gevestigd op een element uit de kritische belichting van de hedendaagse praktijk van de kinderdoop. In de discussienota wordt opgemerkt dat bij alle feestelijkheid en dankbaarheid van dat moment niet vergeten mag worden waar het bij de doop ten diepste om gaat: de verbinding met Jezus Christus en daarmee met het verhaal van dood en opstanding, van vergeving en vernieuwing.

Dit hoort bij het ABC van de christelijke kerk, maar in Trouw wordt het gepresenteerd als een knieval voor een naargeestige vorm van conservatisme. Een dag later doet Willem Breedveld er nog een schepje bovenop. Hij vat de in de nota gepresenteerde opvatting over doop samen als de opdracht “er geen feestelijke gebeurtenis van te maken. Nee, het moet een moment van bezinning zijn en vermaan over onze zondigheid. (...) Dit lijkt een concessie aan de Gereformeerde Bond (...). Vandaar mijn vraag: hoezo mag de doop niet langer een feestelijke gebeurtenis genoemd worden?”

Het woord is nu aan de lezers. Hun reactie is voorspelbaar. Men zal zich boos maken over die vreselijke “kerktop”: eerst verkwanselen ze kerkgeld aan een hopeloos ict-project en nu nemen ze de arme kerkmensen ook nog hun feestelijke gevoelens af.

Hopelijk zijn er lezers die zich beter laten informeren, misschien zelfs de moeite nemen om de nota zelf te lezen. (Overigens wordt die op basis van de bespreking in de synode herschreven.) Het

onderwerp is belangrijk genoeg om zich te verdiepen in waar het echt om gaat en welke argumenten steekhoudend zijn. Het spannende van de nota is vooral dat er serieus geprobeerd wordt om ruimte te vinden voor de volwassendoop en de beleving daarvan in een kerk waarin kinderdoop de regel is. Zo'n moedige poging op dit terrein waarop in de geschiedenis van de kerk zoveel is mis gegaan verdient meer en betere aandacht dan door sommige ruziezoekende journalisten wordt geboden.